

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 17. octobar 2019. godine
Br. ref.:RK 1448/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 83/18

Podnosilac

Ivica Milošević

**Ocena ustavnosti presude AC-I-17-0402 Žalbenog veća Posebne komore
Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za
privatizaciju od 22. februara 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, Predsednik
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzi Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Ivica Milošević iz Gračanice (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Fehmi Shala, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu AC-I-17-0402 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbena veće PKVS) od 22. februara 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su podnosiocu zahteva, prema njegovim tvrdnjama, povređena prava zagarantovana članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).
4. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda da uvede privremenu meru.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 27. [Privremene mere] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 56. [Zahtev za uvođenje privremenih mera] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 11. juna 2018. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 16. juna 2018. godine, okončan je mandat sudijama Snezhani Botusharova i Almiru Rodriguesu. Dana 26. juna 2018. godine, okončan je mandat sudijama Altayu Suroyu i Ivanu Čukaloviću.
8. Dana 9. avgusta 2018. godine, predsednik Republike Kosovo je imenovao nove sudije: Bajram Ljatifija, Safet Hoxhu, Radomira Labana, Remziju Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepija.
9. Dana 16. avgusta 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safet Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Gresa Caka-Nimani i Bajram Ljatif.
10. Dana 7. septembra 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva, Kosovsku agenciju za privatizaciju i Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova o registraciji zahteva.
11. Dana 10. septembra 2019. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 14. septembra 1982. godine, Miroslav Milošević (u daljem tekstu: otac podnosioca zahteva) je zaključio ugovor o dobrovoljnoj zameni nepokretne imovine [Vr. br. 3008/82] sa Društvenim preduzećem PIK „Kosova-export“ (u daljem tekstu: PIK „Kosova-export“). Predmet ugovora je bila zamena katastarske parcele (1338/2) u vlasništvu podnosioca zahteva za katastarsku parcelu (1692/2) u vlasništvu PIK „Kosova-export“.
13. Nakon toga, PIK „Kosova-export“ je na osnovu pomenutog ugovora ušao u posed parcele br. 1338/2 i izvršio promenu vlasništva u katastarskim knjigama. Međutim, otac podnosioca zahteva nije izvršio promenu vlasništva na parceli br. 1692/2 u katastarskim knjigama.
14. Dana 10. decembra 2012. godine, otac podnosioca zahteva je Specijalnom veću Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalno veće PKVS) podneo tužbu radi poništenja ugovora Vr. br. 3008/82 sa predlogom da se uvede privremena mera i samim tim spreči Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) da proda imovinu koja je u vlasništvu PIK „Kosova-export“, konkretno, katastarsku parcelu br. 1338/2.
15. Dana 17. aprila 2013. godine, Specijalno veće PKVS, rešenjem C-III-12-1986, usvaja predlog oca podnosioca zahteva za izdavanje preliminarnog sudskog naloga, uz obrazloženje:

“Tužilac je priložio prima facie dokaze gde se naglašava da njegova tužba nije u potpunosti neosnovana i da je njegovo pravo na imovinu, ukoliko postoji, u opasnosti, a što se može smatrati nepopravljivom štetom koja se ne može racionalno nadoknaditi davanjem novčane nadoknade ukoliko se predmetno sredstvo prenese na treću stranu tokom postupka privatizacije ili likvidacije. Stoga, zahtev tužioca za izdavanje preliminarnog sudskog naloga se čini osnovanim sve do rešenja tužbe od strane Veća za imovinu ili Veća za Likvidaciju, u zavisnosti od istrage da li ovaj deo sredstava pripada preduzeću koje je u likvidaciji.”
16. Dana 2. maja 2013. godine, KAP je podnela žalbu protiv rešenja (C-III-12-1986) Specijalnog veća PKVS od 17. aprila 2013. godine, tražeći da se ovo rešenje poništi i predmet vrati na ponovno odlučivanje.
17. Dana 28. januara 2014. godine, Žalbeno veće PKVS je rešenjem AC-I-13-0053 odbilo žalbu KAP i potvrdilo odluku (C-III-12-1986) Specijalnog veća od 17. aprila 2013. godine.
18. Dana 3. aprila 2015. godine, otac podnosioca zahteva je preminuo, nakon čega je na osnovu rešenja o nasleđivanju za jedinog naslednika proglašen podnosilac zahteva.
19. Dana 21. juna 2017. godine, Specijalno veće PKVS je presudom C-III-12-1986 odbilo tužbu radi poništenja ugovora podnosioca zahteva, uz obrazloženje:

“Predmet tužbe je poništenje ugovora zaključenog 1982. godine na bazi Zakona o obligacionim odnosima (SFRJ, 29/78). Rok zastarelosti za tužbu je 10 godina (član 14. Zakona o zastarevanju potraživanja). Od 1982. godine je prošlo više od 34 godina. Tako da je istekao rok za podnošenje takve tužbe.”

20. Dana 11. juna 2017. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Žalbenom veću protiv presude Specijalnog veća PKVS, zbog bitnih povreda odredaba procesnog i materijalnog zakona i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.
21. Dana 22. februara 2018. godine, Žalbeno veće PKVS je presudom (AC-I-17-0402) odbilo žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i podržalo presudu Specijalnog veća. U obrazloženju presude, Žalbeno veće, između ostalog, navodi: *“tužilac takođe nije uspeo da se pridržava roka, predviđenog članom 371 ZPP-a, da traži prekid ugovora. [...] Prethodnik podnosioca tužbe imovinu koju je dobio ugovorom, nije mogao kontrolisati, kao što je potvrdio i sam tužilac, imovina koja je bila predmet presude, je sudskom presudom prenet na fizičko lice, M.Ž, koji je onda prodao tu imovinu Sh. H. Nemar za blagovremenu registraciju stečene imovine ad strane prethodnika tužioca se ne može pripisati DP-u, kako žalilac namerava da u svojoj žalbi pripiše odgovornost DP-u. Osim toga, otuđenje ove parcele trećim licima nije izvršilo DP preko kupoprodajnog ugovora, već kako je tužilac izjavio, sud je u svojoj odluci odlučio da ova imovina pripada M.Ž.”*

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je osporenom odlukom povređeno pravo na imovinu zagarantovano članom 46. Ustava.
23. Podnosilac zahteva dalje navodi: *“u ovom konkretnom slučaju imamo jedno neispunjenje obaveza iz ugovora, kod tužioca postoje pravni razlozi da se proglasi ništavnim ugovor na osnovu člana 103 ZOO, gde se pravo na ništavnost na osnovu odredbi člana 110 ZOO, ne prekida uopšte. Ovaj ugovor je ništavan zbog činjenice da je ovo sada u suprotnosti sa osnovnim principima prava iz obaveza, u konkretnom slučaju sa članom 10 ZOO, koji govori o jednakosti strana kao i člana 15 ZOO, koji govori o principima jednakosti datih obećanja. U ovom konkretnom slučaju strane su jednake, i imamo situaciju gde je jedna ugovorna strana dobila materijalno dobro, dok sa druge strane nije izvršila svoju obavezu sa drugoj strani da ekvivalent onoga što je uzela, a ovo znači da mi ovde imamo povredu ovih osnovnih principa, i kao takav ovaj ugovor ne stoji”*.
24. Podnosilac zahteva takođe navodi: *“tužiocu je uskraćeno pravo na imovinu, bez njegove greške. Smatramo da ne registracija imovine, samo zato što je bio pogrešno upućen, ne predstavlja pravni razlog da se žaliocu uskrati pravo na imovinu, gde će druga ugovorna strana imati korist iz ove situacije na nezakonit način”*.

25. Podnosilac zahteva traži od Suda da oceni zakonitost osporenih odluka, kao i da se potvrdi činjenica da je tužiocu Ivici Miloševiću povređeno pravo na imovinu.
26. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda da se "potvrdi činjenica da je presudama Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, Apelacionog veća, AC-I-17-0402 od 22. februara 2018. godine, kao i Specijalizovanog veća, C-III-12-1986 od 21.06.2017. godine, povređeno pravo na imovinu podnosiocu zahteva-strani Ivici Miloševiću, zagarantovano članom 46 Ustava Republike Kosova, kao i da se u potpunosti ponište te dve odluke".
27. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da uvede privremenu meru obrazlažući: "tražimo da se protiv tužene DP „Kosova eksport“, poljoprivrede, Kosovo Polje, sada u likvidaciji, a koju predstavlja Kosovska Agencija za Privatizaciju, odredi privremena mera, tako da se Kosovska Agencija za Privatizaciju spreči da proda ili da na bilo koji način raspolaže sredstvima koja su u sastavu poljoprivrednog zemljišta - katastarska parcela br. 1338/2 Katastarska oblast Laplje selo, na mestu zvanom „Grmanje“, klasa 4, u površini od 3606 m², do konačnog rešenja ovog predmeta a na osnovu zakonskih propisa na snazi u Republici Kosovo".

Relevantne zakonske odredbe

ZAKON O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

"Sl. list SFRJ", br. 29/78

1. oktobar 1978. godine

[...]

Odsek 2

Vreme potrebno za zastarelost

Opšti rok zastarelosti

Član 371

Potraživanja zastarevaju za deset godina, ako zakonom nije određen neki drugi rok zastarelosti.

Ocena prihvatljivosti zahteva

28. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom o radu.
29. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7.. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

30. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što je propisano u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48. [Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

Član 49. [Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku... .“

31. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac podneo zahtev u svojstvu ovlašćene strane, osporavajući akt javnog organa, odnosno presudu (AC-I-17-0402) Žalbenog veća PKVS od 22. februara 2018. godine, jasno navodeći član Ustava za koji smatra da je prekršen, nakon iscrpljenja svih pravih sredstava propisanih zakonom. Podnosilac je isto tako podneo zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.
32. Međutim, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslov prihvatljivosti utvrđen u pravilu 39. (2) Poslovnika o radu, koje propisuje:
- “(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”*
33. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da mu je osporenim odlukom povređeno pravo na imovinu.
34. Sud primećuje da podnosilac zahteva ponavlja iste argumente koje je podneo u postupcima pred PKVS, da su se Specijalno i Žalbeno veće PKVS bavili ovim pitanjem, tako da će Sud u narednim stavovima dodatno razraditi postupke pred PKVS.
35. U konkretnom slučaju Sud primećuje da se tvrdnje podnosioca zahteva vezano za povredu člana 46. Ustava, svode na pogrešnu primenu i interpretaciju zakona od strane Specijalnog veća i Žalbenog veća PKVS, čime on pokreće pitanje pogrešne primene i interpretacije zakonskih odredbi. Podnosilac

zahteva takođe traži od Suda da *oceni zakonitost osporenih odluka*, što spada isključivo u nadležnost redovnih sudova (zakonitost).

36. U tom smislu, Sud ponavlja da je potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i tumačenje i primena zakona u punoj nadležnosti redovnih sudova, a da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava zagwarantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da deluje kao sud "četvrte instance" (vidi: slučaj ESLJP-a, *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29; vidi, takođe, *mutatis mutandis*, Ustavni sud: slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, od 5. aprila 2012. godine).
37. Imajući u vidu navode podnosioca koji se odnose na pravo na imovinu podnosioca zahteva, Sud nalazi da je Specijalno veće PKVS u presudi C-III-12-1986 utvrdilo da su potraživanja, na osnovu primenjivog zakona iz perioda kada je sklopljen sporni ugovor, zastarela, odnosno da je rok za podnošenje takve tužbe istekao.
38. Međutim, isto tako, Sud primećuje da je Specijalno veće PKVS odgovorilo podnosiocu zahteva vezano za navode da suprotna strana nije ispunila obaveze predviđene spornim ugovorom obrazlažući da „*ugovor nije predvideo odredbu kojom se tuženi obavezuje da vodi računa o upisu sporne imovine u katastar. Prema opštem pravilu, koje deli i ovo SV (Specijalno veće), svaka zainteresovana strana treba da vodi računa o sopstvenom interesu, prethodnik tužioca je morao da vodi računa o upisu sporne imovine u katastarskim knjigama. Drugim rečima: tužilac je trebao da vodi računa da spornu imovinu upiše u katastar na njihovo ime*“.
39. Sud takođe primećuje da je što se tiče podnosiočevih navoda vezano za pravo na imovinu, Žalbeno veće PKVS dalo odgovor podnosiocu zahteva obrazlažući da „*tužilac ne može koristiti ugovor o razmeni nepokretne imovine kao pravo vlasništva za potraživanje parcele br. 1338/2, koje je ovim ugovorom već dato tuženom DP-u, jer nikakva konačna presuda nije na raspolaganju tužiocu, kako bi dokazao da je ovaj ugovor prekinut*“.
40. S tim u vezi, Sud nalazi da je shodno relevantnoj zakonskoj regulativi iz perioda kada je ugovor sklopljen istekao opšti rok za podnošenje tužbe za poništenje spornog ugovora.
41. Sud podseća da član 46. Ustava i član 1. Protokola br. 1 EKPLJ ne garantuju pravo na sticanje imovine (vidi: *Van der Mussele protiv Belgije*, stav 48, presuda ESLJP-a od 23. novembra 1983. godine; *Slivenko i ostali protiv Litvanije*, stav 121, presuda ESLJP-a od 9. oktobra 2003. godine).
42. Dalje, podnosilac zahteva može navesti povredu člana 46. Ustava i člana 1. Protokola br. 1 EKPLJ samo u meri u kojoj se osporene odluke odnose na njegovu "imovinu"; u značenju ove odredbe "imovina" može biti "postojeća imovina", uključujući i potraživanja, na osnovu kojih podnosioci zahteva mogu pretendovati na "legitimno očekivanje" da će dobiti efektivno uživanje nekog vlasničkog prava.

43. Ne može se reći da bilo kakva "*legitimna očekivanja*" nastaju tamo gde postoji spor oko pravilnog tumačenja i primene unutrašnjeg prava i tamo gde su podnesci podnosioca predstavke naknadno odbačeni od nacionalnih sudova (vidi: *Kopecký protiv Slovačke*, stav 50, presuda ESLJP-a od 28. septembra 2004. godine).
44. Prema tome, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz, niti je potkrepio tvrdnje o tome kako mu je i zašto osporenim odlukom povređeno pravo na imovinu koje je zagarantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP.
45. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i da u skladu s pravilom 39. (2) Poslovnika o radu, mora biti proglašen neprihvatljivim.

Ocena zahteva za privremenu meru

46. Sud primećuje da podnosilac u zahtevu traži da Sud uvede privremenu meru.
47. Kako bi odobrio privremenu meru, u skladu sa pravilom 57. (5) Poslovnika o radu, Sud mora da utvrdi da:

"(5) Ukoliko strana koja zahteva privremene mere, nije predočila neophodno da to pokaže, Sud odbija zahtev za privremenu meru."
48. Kao što je prethodno zaključeno, zahtev je neprihvatljiv, te stoga ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Iz tih razloga, zahtev za privremenu meru treba da se odbije.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113. 7 Ustava, pravilom 39. (2) (d) i 57. (1) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 10. septembra 2019. god., je jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednik Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi